

OPŠTINA NIKŠIĆ

PROGRAM I AKCIONI PLAN ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE U LOKALNOJ
SAMOUPRAVI (2009-2012)

Nikšić, decembar 2008. godine

Sadržaj:

Program za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi(2009-2012)

Uvod.....	3
Rezultati participativnog istraživanja.....	4
Situaciona analiza.....	6
Postojeći pravni okvir kojim se reguliše stepen odgovornosti lokalne samouprave u radu sa građanima.....	6
Stepen profesionalizma zaposlenih u lokalnoj samoupravi.....	10
Transparentnost rada u pružanju javnih usluga organa lokalne samouprave.....	12
Efikasnost i efektivnost mehanizama interne i eksterne kontrole rada lokalne uprave.....	13
Postojeći institucionalni mehanizmi za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije.....	15
<i>Akcioni plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (2009-2012)</i>	16

U V O D

Po definiciji , korupcija je odnos koji se zasniva zloupotrebom ovlašćenja u javnom ili privatnom sektoru u cilju sticanja lične koristi ili koristi za drugoga . Ovaj pojam se danas uglavnom izjednačava sa pojmom kriminal , a shvatanje koje se radnje mogu podvesti pod korupcijom , različito je . Ipak nesporno je da njena pojava u bilo kojem obliku primjetno narušava osnovna demokratska načela , kao što su jednakost građana pred institucijama , otvorenost procesa donošenja odluka i javnu odgovornost. Prepoznajući značaj sveobuhvatne i efikasne borbe protiv korupcije i neophodnost prevencije i suzbijanja njenih štetnih posledica na ekonomski, pravni i institucionalni sistem zemlje , Vlada Crne Gore je 27.jula 2005.godine usvojila Program za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i Akcioni plan za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala . Ovim dokumentima je omogućeno plansko , kontinuirano i organizovano suprostavljanje i suzbijanje tih izuzetno štetnih društvenih fenomena na svim nivoima.

Jedan od ključnih aktera u procesu implementacije mjera u borbi protiv korupcije , predviđenih Akcionim planom za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala , je i lokalna samouprava. Izrada i usvajanje lokalnih antikorupcijskih planova koji se tiču nadležnosti lokalne samouprave, a na osnovu usvojenih modela , je jedna od mjera Akcionog plana , u cilju unaprjeđenja borbe protiv korupcije na lokalnom nivou.

Model programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi(MP) i Model akcionog plana programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi(MAP) sačinjeni su od strane Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave(MUPiJU) , Zajednice opština Crne Gore i predstavnika nevladinih organizacija , uz stručnu pomoć eksperata Savjeta Evrope , a u skladu sa mjerama iz:

- Strategije upravne reforme Crne Gore 2002-2009,
- Programa rada za bolju lokalnu samoupravu,
- Nacionalne trening strategije (NTS),
- Akcionog plana za reformu lokalne samouprave za 2008.godinu i
- Programa rada Vlade za 2008.godinu.

Osnovni cilj izrade Programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (u daljem tekstu Program) i Akcionog plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi za period 2009-2012(u daljem tekstu Akcioni plan) , je suzbijanje i sprječavanje korupcije na lokalnom nivou.

Radna grupa za izradu Programa i Akcionog plana formirana je rješenjem predsjednika opštine . Nakon međusobnih konsultacija i prikupljenog mišljenja od drugih relevantnih subjekata , određena su , odnosno prihvaćena su i problemska područja identifikovana u Modelu Programa.

Problemska područja su:

- postojeći pravni okvir kojim se reguliše stepen odgovornosti lokalne samouprave u radu sa građanima;
- stepen profesionalizma zaposlenih u lokalnoj samoupravi;
- transparentnost rada u pružanju javnih usluga organa lokalne samouprave;
- efikasnost i efektivnost mehanizma interne i eksterne kontrole rada lokalne samouprave;
- postojeći institucionalni mehanizmi za realizaciju Akcionog plana borbe protiv korupcije na lokalnom nivou.

Nakon identifikacije problemskih područja , koja su predmet analize Programa , članovi Radne grupe su pristupili prikupljanju podataka. Uradjena je anketa sa građanima , fokus grupe sa službenicima i predstavnicima nevladinih organizacija i intervjui sa odbornicima.

Na osnovu poznatih činjenica i rezultata participativnog istraživanja, uradjena je situaciona analiza po problemskim područjima . Pored podataka prikupljenih istraživanjem članova Radne grupe za izradu Programa i Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi za period 2009-2012.godine , korišćeni su podaci iz Nacionalne trening strategije za lokalnu samoupravu u Crnoj Gori , Analize lokalne samouprave koju je uradila Zajednica opština CG i Ministarstvo unutrašnjih poslova , Modela Programa za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi , Zakona o lokalnoj samoupravi , Statuta opštine Nikšić , Odluke o organima lokalne uprave i drugi akti kojima se reguliše rad lokalne samouprave opštine Nikšić.

REZULTATI PARTICIPATIVNOG ISTRAŽIVANJA

Održane su fokus grupe sa službenicima lokalne samouprave opštine Nikšić i sa predstavnicima nevladinih organizacija.

Za NVO je emitovan javni poziv,putem RTNK,medjutim odziv je bio nezadovoljavajući jer su prisustvovala samo tri predstavnika NVO sektora.

Na pitanja:Koji su to postojeći problemi koji dovode do pojave korupcije u lokalnoj smoupravi i šta treba preduzeti da bi se ti problemi prevazišli,dobijeni su rezultati navedeni u tabelama(tabela 1-službenici,tabela 2-NVO) .

Tabela 1.

PROBLEMI	RJEŠENJA
-neinformisanost gradjana i službenika o korupciji	-veća informisanost putem medija,tribina,brošura,seminara za lokalne službenike
-tradicija(davanje i primanje poklona za učinjene usluge)	-edukacija i zaoštavanje kaznenih mjera
-ekonomski problemi,loša materijalna situacija službenika	-povećanje plata,rješavanje stambenih pitanja zaposlenih u lokalnoj upravi
-netransparentnost rada	-dosledna primjena postojećih zakona
-nedovoljna uključenost NVO u izradi opštinskih akata	-obezbijediti učešće NVO u izradi akata
-nezainteresovanost gradjana(npr.za javne rasprave)	-veća informisanost i animiranje gradjana
-neadekvatna medijska praćenost	-izrada komunikacijske strategije,iniciranje emitovanja posebnih tematskih emisija o aktuelnim problemima i pitanjima od interesa za lokalno stanovništvo
-nepostojanje profesionalne etike	-pridržavanje Etičkog kodeksa službenika i namještenika
-neinformisanost gradjana o pravima koja mogu ostvariti u lokalnoj samoupravi,odnosno upravi	-uraditi informator,urediti web-sajt,osnovati Informacioni centar,uvesti e-upravljanje,odrediti PR-a
-pad moralnih vrijednosti i nizak nivo svijesti o značaju prijavljivanja korupcije	-veća informisanost o mehanizmima prijavljivanja korupcije
-postojanje konflikata interesa u obavljanju privatnih i poslova u lokalnoj upravi(Zakonom je ovo pitanje regulisano samo za funkcionere)	-inicirati izmjenu Zakona o konfliktu interesa

Tabela 2.

PROBLEMI	RJEŠENJA
-nemogućnost razlikovanja lokalnih i državnih organa koji koriste kancelarije zgrade Opštine	-jasno označiti kancelarije -posjetiti opštinu Indjija,kao primjer dobre prakse
-neprofesionalizam zaposlenih(nepoštovanje radnog vremena,ispijanje kafa,neljubaznost)	-formiranje „Otvorene kancelarije“ i vidno istaći broj telefona,kako bi građani mogli da prijavljuju sve nepravilnosti u radu službenika
-odbornici ne zastupaju građane,već političke partije	-edukacija odbornika
-nepostojanje građanske svijesti o svojim pravima	-kampanja za tačno informisanje o građanskim pravima
-nepokretanje disciplinske odgovornosti zaposlenih	-uvodjenje disciplinskih i stimulativnih mjera --izbor najboljeg radnika Opštine -emitovati jednom sedmično televizijsku emisiju o radu „Otvorene kancelarije“
-nizak nivo odgovornosti zaposlenih	-sanduče za primjedbe i sugestije građana
-netransparentnost donošenja opštinskih odluka i propisa	-povećati transparentnost rada lokalne uprave

Ispitivanje javnog mnjenja putem anketnih lisića,koji su se nalazili u Građanskom birou,i pored toga što je više puta bilo javno obavještenje „nije dalo zadovoljavajuće rezultate, jer je odziv građana bio izuzetno mali.Održan je sastanak i sa službenicima Poreske uprave-Nikšić,gdje je anketirano 20 lica.

Uzimajući u obzir rezultate dobijene anketiranjem građana i službenika Poreske uprave,mogu se izvući sljedeći zaključci:

- Na pitanje šta je korupcija,većina ispitanika smatra da je to zloupotreba službenog položaja i davanje i primanje mita;
- Na pitanje koji je uzrok pojave korupcije u lokalnoj upravi,većina je istakla da su to niska primanja u lokalnoj upravi,kao i nepostojanje efikasne kontrole u cilju suzbijanja korupcije;
- Na pitanje koji su najuspješniji načini borbe protiv korupcije,većina ispitanika je mišljenja da je to obezbjedjivanje dobrih plata za javne službenike i uvodjenje strožijih kaznenih mjera.

SITUACIONA ANALIZA

Postojeći pravni okvir kojim se reguliše stepen odgovornosti lokalne samouprave u radu sa građanima

Osnovni pravni okvir za funkcionisanje lokalne samouprave je Zakon o lokalnoj samoupravi („Sl.list RCG“ br 42/03,28/04,75/05 i 13/06). Lokalna samouprava svoje poslove obavlja i u skladu sa nizom drugih zakona kojima su regulisani pojedini njeni aspekti.

Statut opštine Nikšić („Sl.list RCG“ -opštinski propisi br.20/04 i 43/06) je osnovni akt kojim se uređuje organizacija , rad i način ostvarivanja lokalne samouprave , prava i dužnosti Opštine i način njihovog ostvarivanja , poslovi i način odlučivanja lokalnog stanovništva , način i uslovi vršenja sopstvenih poslova , organizacija i rad organa , postupak donošenja propisa , način vršenja nadzora nad radom organa Opštine i javnih službi , način povjeravanja određenih poslova radnim tijelima Skupštine , obezbjeđivanje javnosti rada organa i javnih službi , finansiranje i druga pitanja od značaja za funkcionisanje lokalne samouprave.

Odlukom o lokalnoj upravi („Sl.list RCG-opštinski propisi br.28/05,40/05,18/06,4/07,34/08 i 36/08) uređena je organizacija , djelokrug i način rada organa lokalne uprave opštine Nikšić , kao i druga pitanja od značaja za njen rad.

U skladu sa članom 1 Zakona o lokalnoj samoupravi regulisano je pravo građana i organa lokalne samouprave da , u granicama utvrđenim Zakonom , uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima , na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Organi lokalne samouprave opštine Nikšić su Skupština i predsjednik Opštine.

Skupština opštine je predstavnički organ građana.Građani neposredno putem izabranih predstavnika učestvuju u odlučivanju o svojim potrebama i interesima. Skupština donosi propise i druge opšte akte , planove i programe razvoja , prostorne i urbanističke planove , programe uređivanja i korišćenja građevinskog zemljišta , Budžet i završni račun Budžeta , plan kapitalnih poboljšanja i investicionu politiku. Pored navedenog , propisano je da Skupština utvrđuje visinu opštinskih poreza , taksa i naknada , raspolaže imovinom , utvrđuje uslove za osnivanje mjesnih zajednica i daje saglasnost na odluke o osnivanju , raspisuje referendum za teritoriju Opštine ili za dio teritorije , odlučuje o građanskoj inicijativi , o raspisivanju samodoprinosu , osniva javne službe , odlučuje o zaduživanju i davanju garancija , vrši verifikaciju mandata i odlučuje o pravima odbornika , bira i razrješava predsjednika Skupštine , imenuje sekretara i članove radnih i savjetodavnih tijela , podnosi predlog za ocjenu ustavnosti i zakonitosti akata državnih organa , razmatra izvještaje o radu predsjednika Opštine , daje autentično tumačenje propisa koje donosi i vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom. Poslovníkom o radu bliže su uređeni način rada i odlučivanja Skupštine.

Skupština ima predsjednika i sekretara.Sekretar za svoj rad odgovara predsjedniku Skupštine i Skupštini. U skladu sa Statutom opštine , radi efikasnijeg i racionalnijeg vršenja poslova iz nadležnosti Skupštine , formirana su kao stalna radna tijela odbori i savjeti. To su:

- Odbor za Statut i propise
- Odbor za izbor i imenovanja
- Odbor za finansiranje,privredu i razvoj
- Odbor za planiranje i uređenje prostora i komunalno-stambenu djelatnost
- Odbor za medjuopštinsku i medjunarodnu saradnju
- Odbor za društvene djelatnosti
- Savjet za davanje predloga naziva naselja,ulica i trgova

- Savjet za zaštitu životne sredine
- Savjet za prevenciju narkomanije
- Savjet za rodnu ravnopravnost
- Savjet za predstavke i pritužbe

Takodje je osnovan Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave.

U skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi predsjednik Opštine predstavlja i zastupa Opštinu , predlaže propise i druge akte koje donosi Skupština , kao i način rješavanja pojedinih pitanja iz nadležnosti Skupštine , stara se i odgovara je za izvršenje prenešenih i povjerenih poslova , utvrđuje organizaciju i način rada lokalne uprave , podnosi gradjanima i Skupštini izvještaj o svom radu i ostvarivanju funkcije lokalne samouprave, vrši nadzor nad radom lokalne uprave , donosi akte iz svoje nadležnosti i akte u izvršenju prenešenih i povjerenih poslova , odgovoran je za izvršenje odluka i drugih akata koje donosi Skupština i donosi akte za njihovo izvršenje , donosi akte kojima obezbjedjuje izvršenje Budžeta i drugo. Predsjednik Opštine ima i dva potpredsjednika.Potpredsjednici za svoj rad odgovaraju predsjedniku Opštine i Skupštini.

Polazeći od uloge i položaja Skupštine kao predstavničkog organa gradjana i poslova koje vrši , za njeno funkcionisanje ključni značaj , izmedju ostalog , predstavlja vršenje poslova od strane predsjednika Opštine, kao izvršnog organa.

Za vršenje poslova lokalne uprave osnovani su organi lokalne uprave i to:

Sekretarijati:

- Sekretarijat za društvene djelatnosti i opšte upravne poslove
- Sekretarijat za privredu i finansije
- Sekretarijat za uredjenje prostora i stambene poslove
- Sekretarijat za komunalne poslove,saobraćaj i vode
- Sekretarijat za sport

Službe:

- Komunalna policija
- Služba zaštite i spašavanja
- Služba za zajedničke poslove
- Služba za zaštitu životne sredine
- Služba za razvoj mjesnih zajednica

Stručne službe:

- Služba za skupštinske poslove
- Služba predsjednika Opštine
- Služba glavnog administratora
- Služba menadžera
- Direkcija za imovinu
- Agencija za stanovanje
- Agencija za projektovanje i planiranje

U opštini Nikšić , u cilju obavljanja poslova od neposrednog interesa za lokalno stanovništvo , u oblasti komunalne djelatnosti , kulture i sporta, osnovana su javna preduzeća i ustanove : JP „Vodovod i kanalizacija“ , Javno komunalno preduzeće , JP „Sportski centar“, Javno preduzeće za uzgoj , zaštitu i lov divljači „Dr Zoran Kesler“, JU „Zahumlje“, JU „Nikšićko pozorište“, JU „Stari grad Anderva“, JU „Centar za kulturu“. Takodje djeluju Javni servis RTNK i Turistička organizacija. Organi lokalne uprave vrše upravni nadzor nad radom ovih javnih službi i to :nadzor nad zakonitošću akata javnih službi kojima rješavaju o pravima i obavezama gradjana , nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi i inspekcijski nadzor.

Članom 71 Zakona o lokalnoj samoupravi i Odlukom o lokalnoj upravi utvrđeni su poslovi organa lokalne uprave .Lokalna uprava izvršava zakone, druge propise i opšte akte , rješava u prvostepenom upravnom postupku o pravima i obavezama građana , pravnih i drugih lica.

Glavni administrator rukovodi i koordinira lokalnom upravom, organizuje rad lokalne uprave i odgovoran je za zakonitost , efikasnost i ekonomičnost njenog rada. Glavni administrator ima ovlašćenja drugostepenog organa.

Predsjednik Opštine usmjerava i uskladjuje rad organa lokalne uprave i javnih službi preko redovnih kolegijuma , radnih sastanaka sa starješinama organa , glavnim administratorom i direktorima javnih ustanova i preduzeća čiji je osnivač Opština i vrši nadzor nad njihovim radom.

Starješine organa lokalne uprave i rukovodioci službi za svoj rad su odgovorni glavnom administratoru i predsjedniku Opštine.Menadžer i direktor Agencije za projektovanje i planiranje za svoj rad odgovaraju predsjedniku Opštine.Direktori Direkcije za imovinu i Agencije za stanovanje za svoj rad odgovaraju predsjedniku Opštine i glavnom administratoru.

Glavni administrator za svoj rad i rad organa lokalne uprave odgovara predsjedniku Opštine i Skupštini.

Predsjednik Opštine za svoj rad i za poslove iz nadležnosti lokalne samouprave odgovara građanima i Skupštini , a za vršenje prenesenih i povjerenih poslova odgovara Vladi Crne Gore.

U Zakonu o lokalnoj samoupravi,posmatrajući prava i obaveze predsjednika Opštine , glavnog administratora i starješina organa ,a što je posebno naglašeno i u Analizi lokalne samouprave, može se reći da postoji nejasnoća u pogledu:

-neusaglašenosti zakonskih rješenja da glavni administrator kao rukovodilac lokalne uprave odgovara za njen zakonit , efikasan i ekonomičan rad , a da istovremeno ima ovlašćenja drugostepenog organa i da je za vršenje jednih i drugih poslova odgovoran predsjedniku Opštine

-nedostatak ovlašćenja glavnog administratora u odnosu na usmjeravanje i koordiniranje rada organa lokalne uprave i nadzora (ta ovlašćenja pripadaju predsjedniku Opštine) , čime se dovodi u pitanje njegova odgovornost za zakonitost , efikasnost i ekonomičnost rada lokalne samouprave

-nepostojeća odgovornost starješina organa lokalne uprave za rad organa uprave (Zakonom je utvrđeno da odgovaraju samo za svoj rad) , a koji , inače , rukovode radom organa i odlučuju o pravima i obavezama lokalnih službenika iz rada i po osnovu rada , i istovremeno odgovaraju glavnom administratoru i predsjedniku Opštine.

Medjutim,u skladu sa članom 90 Zakona o lokalnoj samoupravi,u pogledu pravnog statusa lokalnih funkcionera, službenika i namještenika shodno se primjenjuju propisi kojima se uredjuje status državnih funkcionera,službenika i namještenika,odnosno odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

U skladu sa postojećom pravnom regulativom, građani opštine Nikšić mogu neposredno da učestvuju u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i zajedničkog interesa i to inicijativom , građanskom inicijativom , na zboru građana , referendumom , peticijom , prijedlogom i građanskom žalbom. Takodje , prije donošenja programa razvoja Opštine , prostornih i urbanističkih planova , Budžeta i opštih akata kojima se utvrđuju prava i obaveze građana , omogućeno je učešće građana u donošenju ovih odluka putem javne rasprave .

U opštini Nikšić postoje trideset dvije mjesne zajednice u kojima građani mogu da odlučuju o pitanjima od neposrednog i zajedničkog interesa za stanovnike sa tih područja.

Medjutim,praktično prisustvo gradjana u procesu odlučivanja na lokalnom nivou nije zadovoljavajuće.Ključni mehanizmi koji bi trebali da osiguraju direktno učešće gradjana,a koji su definisani postojećim pravnim okvirom,uglavnom ne funkcionišu.

Organi lokalne samouprave saradjaju sa nevladinim sektorom.Ta saradnja se ostvaruje informisanjem o svim pitanjima značajnim za nevladin sektor, konsultovanjem nevladinih organizacija o programu razvoja Opštine i nacrtima opštih akata koje donosi Skupština , omogućavanjem učešća u radu radnih grupa za izradu projekata i programa , organizovanjem javnih rasprava , okruglih stolova , seminara , finansiranjem projekata NVO značajnih za lokalnu zajednicu i slično. Predsjednik Opštine najmanje jednom godišnje održava sastanak sa predstavnicima nevladinog sektora, na kojem se razmatraju sva pitanja koja su vezana za rad nevladinog sektora, kao i prijedlozi , sugestije i inicijative upućene od strane nevladinog sektora. Takodje,organizuje se i „Dan otvorenih vrata“ kojem prisustvuje predsjednik Opštine i članovi Komisije za raspodjelu sredstava za projekte NVO. Na inicijativu predstavnika NVO sektora često se organizuju sastanci, u cilju razmatranja aktuelnih pitanja.

Pored velikog broja registrovanih nevladinih organizacija , mali je broj onih koje djeluju na planu lokalne samouprave , tako da nevladine organizacije nijesu u dovoljnoj meri uključene u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata. Predstavnici nevladinog sektora se uključuju u izradu strateških dokumenata.

U skladu sa Statutom opštine , predsjednik Skupštine omogućava predstavniku nevladine organizacije da učestvuje u radu Skupštine po određenom pitanju za koje nevladina organizacija iskaže interes , bez prava odlučivanja(„prazna stolica“).

Javnost rada organa lokalne samouprave i uprave obezbjedjuje se i putem javnog objavljivanja opštih i drugih akata u Službenom listu Crne Gore.Vrši se redovno informisanje gradjana o svim planiranim i započetim aktivnostima putem sredstava javnog informisanja (pisani i štampani mediji) , održavanjem press konferencija , davanjem saopštenja i putem drugih vidova komunikacije.

U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama(„Sl.list RCG“ br.68/05) , svi organi lokalne uprave uradili su i objavili vodiče za slobodan pristup informacijama.

Po podacima prikupljenim od gradjana , službenika i nevladinih organizacija očigledno je da gradjani nijesu dovoljno informisani o svojim pravima i načinima ostvarivanja tih prava kod organa lokalne uprave. U okviru Službe za zajedničke poslove postoji Gradjanski biro gdje te informacije mogu dobiti neposredno , ali ne postoji uradjen informator o navedenim pravima . Postoji opštinski web sajt , koji po mišljenju svih ispitanika nije adekvatno uredjen. Takodje, u Opštini nije ustanovljen Informacioni centar.

Gradjani nedovoljno znaju o nadležnostima predsjednika Opštine i organa lokalne uprave, što se može zaključiti iz sadržaja zahtjeva, za rješavanje različitih problema, upućenih predsjedniku.

Strateški cilj:***1. UNAPREDJENJE PRAVNOG OKVIRA U LOKALNOJ SAMOUPRAVI***

Operativni cilj:

1.1.Osnažiti zainteresovane subjekte da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave

Neophodno je unaprijediti pravni okvir lokalne samouprave,odnosno u Zakonu o lokalnoj samoupravi otkloniti nejasnoće i nesaglasnosti , na način što će se precizno utvrditi položaj , poslovi , ovlašćenja i odgovornosti glavnog administratora kao drugostepenog organa i organa koji vrši nadzor nad radom organa lokalne uprave , s jedne strane i ovlašćenja i odgovornosti predsjednika Opštine s druge strane . Potrebno je i potpunije definisati ovlašćenja predsjednika Skupštine , da se stara o realizaciji odluka i drugih akata koje donosi Skupština ,

kao i za neblagovremeno postupanje predsjednika Opštine , odnosno drugih subjekata , po aktima Skupštine.

Takodje, potrebno je utvrditi odgovarajući položaj i ulogu starješina organa , kao i odgovornost za zakonitost , efikasnost i ekonomičnost rada organa lokalne uprave , a samim tim i postupak , način i uslove za utvrđivanje njihove odgovornosti.

Operativni cilj:

1.2.Uvećati mogućnost građana da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave

Uspjeh borbe protiv korupcije,odnosno prevencija, zavisi od većeg broja činilaca od kojih je izuzetno važno i podizanje javne svijesti o korupciji i njenoj štetnosti. Razvijanje partnerskih odnosa je izuzetno bitno za sprovođenje demokratskih reformi na putu ka evropskim integracijama.

U cilju većeg uključivanja građana i nevladinih organizacija u proces odlučivanja , neophodno je unaprijediti ukupni sistem informisanja građana i nevladinih organizacija , kao i internu i eksternu komunikaciju lokalne samouprave.

Primjena modela dobre uprave koja podrazumjeva povećanje efektivnosti , efikasnosti, transparentnost i učešće građana , danas se ne može zamisliti bez korišćenja informaciono-komunikacijskih tehnologija.Uvodjenje elektronskog upravljanja dovelo bi do značajnog poboljšanja rada opštinske administracije.Njene usluge bi bile brže,dostupnije i efikasnije,a na taj način bi se prevazišli mnogi postojeći problemi.

Stepen profesionalizma zaposlenih u lokalnoj samoupravi

Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano je da su zaposleni u organima lokalne uprave lokalni službenici i namještenici koji profesionalno obavljaju poslove iz nadležnosti lokalne samouprave i da se zapošljavaju na osnovu javnog oglašavanja.

U pogledu pravnog statusa lokalnih službenika i namještenika primjenjuju se propisi kojima se uređuje status državnih službenika i namještenika.

Službena zvanja lokalnih službenika i namještenika i uslovi za njihovo vršenje utvrđena su Uredbom o službenim zvanjima lokalnih službenika i namještenika i uslovima za njihovo vršenje u organima lokalne uprave.

Zakonom o državnim službenicima i namještenicima („Sl.list CG“ br.50/08)uredjena su pitanja koja se odnose na zasnivanje radnog odnosa , zvanja , prava i obaveze , odgovornost, rasporedjivanje , napredovanje i utvrđivanje sposobnosti , stručno usavršavanje, prestanak radnog odnosa , zaštita prava , upravljanje kadrovima, kao i nadzor nad njegovim sprovođenjem, a Zakonom o zaradama državnih službenika i namještenika(„Sl.list RCG“ br.27/04 i 27/08) , odnosno Odlukom o zaradama i drugim primanjima opštinskih službenika i namještenika(„Sl.list RCG“-opštinski propisi br.15/06,8/07 i 6/08), uredjena su pitanja koja se odnose na zarade i druga primanja.

Nije ustanovljena praksa da se rad i rezultati lokalnih službenika i namještenika prati , niti se na osnovu praćenja i utvrđivanja rezultata rada zaposlenog vrši ocjenjivanje. Takodje , u praksi se rijetko sprovodi disciplinska odgovornost zaposlenih u za to predviđenim slučajevima.

Skup standarda i pravila ponašanja lokalnih službenika i namještenika definisan je Etičkim kodeksom državnih službenika i namještenika , koje je utvrdilo Ministarstvo pravde. Etički kodeks je istaknut na više vidnih mjesta u zgradi Opštine.

Opština nije usvojila poseban program obuke lokalnih službenika i namještenika , već se obuke obavljaju neplanski . Pojedine obuke se odvijaju putem seminara i radionica , koje realizuju medjunarodne i domaće nevladine organizacije , ali te obuke ne daju zadovoljavajuće rezultate na stručnom planu u smislu bolje obučenosti službenika za vršenje određenih poslova.

Prema prikupljenim podacima , jedan od bitnih uzroka pojave korupcije su niska lična primanja službenika.

U procesu izrade Nacionalne trening strategije(NCS) , koja je donešena u cilju ekonomskog i društvenog razvoja na lokalnom nivou,odnosno poboljšanja kapaciteta opština za vršenje dobre lokalne uprave kroz bolji radni učinak i više standarde, uradjena je Procjena potreba za obukama za NTS u Crnoj Gori(PPO).Na osnovu prikupljenih podataka od relevantnih subjekata iz crnogorskih opština utvrđeno je da se većina opština suočava sa sličnim problemima kada je u pitanju kadar . To su : prekomjeran broj zaposlenih sa srednjom stručnom spremom , nedostatak stručnog kadra za određene poslove , nezadovoljavajuća starosna struktura zaposlenih , nezainteresovanost službenika za rad , obuke i napredovanje u karijeri,nepostojanje efektivnog pristupa u upravljanju i administraciji , sporost i neefikasnost u odgovaranju na potrebe i zahtjeve građanima , izražen nedostatak odgovornosti za kvalitetno vršenje upravnih poslova i slično . Bitan podatak iz PPO je i taj da većina odbornika , bez obzira na političku pripadnost , smatraju da su u donošenju odluka odgovorni svojoj političkoj partiji , a ne lokalnoj zajednici , da ne vrše adekvatan nadzor nad sprovođenjem skupštinskih odluka , kao i da u nedovoljnoj mjeri komuniciraju sa građanima.

U cilju reforme javne uprave , kako bi se izmedju ostalog , obezbijedili uslovi za dobro organizovanu i stručnu lokalnu samoupravu , koja bi bila ravnopravan faktor u procesu modernizacije javne uprave kroz demokratizaciju , depolitizaciju i decentralizaciju sistema lokalne samouprave i razvoja sistema dobrog lokalnog upravljanja uz puno učešće građana u procesu odlučivanja , Vlada Crne Gore je 2003.godine donijela Strategiju upravne reforme , 2005.godine Program rada za bolju lokalnu samoupravu,a u cilju jačanja institucionalnog okvira lokalne samouprave donijet je i Akcioni plan reforme lokalne samouprave za 2008.godinu.

Strateški cilj: **2.UNAPRIJEDITI STEPEN PROFESIONALIZMA ZAPOSLENIH**

Operativni cilj.

2.1.Kreirati mehanizam za unaprijedjenje stepena nezavisnosti zaposlenih

Sve uspješne organizacije,u većini slučajeva,u prvi plan ističu znanja i sposobnosti svojih zaposlenih,kao najvažniji faktor svog uspjeha.Lokalna uprava je servis svojih građana,njen osnovni proizvod je usluga,a službenici u organima uprave su glavni i najvažniji resurs u pružanju kvalitetnih usluga.Zbog toga se podrazumijeva da bi lokalna uprava bila uspješna,mora posjedovati kompetentne,sposobne i dobro motivisane rukovodioce i službenike.

Da bi lokalni službenici i namještenici svoje poslove obavljali profesionalno , nezavisno , odgovorno i u skladu sa etičkim principima, neophodno je aktivirati postojeće mehanizme (dosledna primjena postojećih zakonskih rješenja) , ali i izvršiti potrebne reforme lokalne samouprave u skladu sa programima i planovima usvojenim na državnom nivou.

Sprječavanje korupcije u svim lokalnim zajednicama , podrazumijeva da su lokalni službenici i namještenici adekvatno plaćeni i neutralni u vršenju svojih poslova sa građanima. Takodje, neophodno je uvođenje jasnog i djelotvornog principa lične odgovornosti zaposlenih u organima lokalne uprave i javnim službama za zakonit , efikasan i kvalitetan rad.

Operativni cilj:

2.2.Razviti profesionalne kapacitete zaposlenih

Da bi se razvio sistem profesionalne lokalne uprave , odnosno kompetentne i dobro edukovane , sposobne da pruži adekvatne usluge , što bi se postiglo doslednom primjenom zakona , neophodno je obezbijediti odgovarajuće obrazovanje i obuke za zaposlene u organima lokalne uprave.

Potrebno je da se sagleda stanje kadrovske osposobljenosti u organima lokalne uprave i obezbijede potrebni uslovi za stručno osposobljavanje i edukaciju službenika , a sve u cilju stvaranja kadrovskog potencijala sposobnog da vrši poslove i zadatke u skladu sa zahtjevima i potrebama građana.

Sprovedjenjem Akcionog plana za realizaciju Nacionalne trening strategije , stvoriće se uslovi za efikasno i efektivno funkcionisanje sistema lokalne samouprave , koju treba da čini stručan i profesionalan kadar.

Operativni cilj:

2.3.Razviti kapacitete izabranih predstavnika

Uloga građana u političkom životu lokalne zajednice ne treba da se završi izborima,odnosno glasanjem.

Jedan od ključnih faktora u iniciranju i razvijanju procesa učešća građana,jeste razumijevanje važnosti građanskog učešća od strane samih izabranih predstavnika,kao i njihova spremnost da podrže i stimulišu građane da se uključe u društvene tokove lokalne zajednice.

Saradnja odbornika sa građanima znači održavanje stalnog kontakta,odnosno komunikacije, kako bi odbornici znali mišljenja građana o problemima u zajednici od njihovog neposrednog interesa.

Izmedju ostalog,potrebno je razviti programe obuke i za izabrane predstavnike kako po potrebama lokalne samouprave,tako i o javnoj etici i borbi protiv korupcije.

Operativni cilj:

2.4.Povećati nivo etičkog ponašanja kod izabranih predstavnika i zaposlenih

Neophodno je uložiti dodatne napore kako bi se obezbijedilo ponašanje i izabranih predstavnika i zaposlenih u lokalnoj samoupravi , u skladu sa principima definisanim u Etičkom kodeksu.

Transparentnost rada u pružanju javnih usluga organa lokalne samouprave

U opštini Nikšić, u skladu sa Zakonom i Statutom , javnost i transparentnost rada organa lokalne uprave i javnih službi obezbjedjuje se neposrednim uvidom građana u akte i druge

službene spise koji se tiču ostvarivanja funkcije lokalne samouprave i ostvarivanja prava građana , učešćem građana u javnoj raspravi u postupku donošenja odluka kojima se uređuju pitanja od neposrednog interesa za lokalno stanovništvo , putem javnog objavljivanja opštih i drugih akata u Službenom listu Crne Gore i sredstvima javnog informisanja i slično.

U skladu sa Zakonom, predsjednik Opštine jednom godišnje podnosi Skupštini izvještaj o radu i ostvarivanju funkcionisanja lokalne samouprave. Organi lokalne uprave i javnih službi informišu javnost o vršenju poslova iz svog djelokruga , davaju podatke i informacije u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

Medjutim , evidentno je da građani još uvijek nijesu u dovoljnoj mjeri upoznati sa aktivnostima organa Opštine i javnih službi , programima razvoja i planskim dokumentima i drugim aktima , kao ni sa realizacijom investicionih aktivnosti koje se odvijaju u Opštini.

Iako je Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano osnivanje Informacionog centra, čime bi se značajno doprinjelo ostvarivanju principa javnosti i transparentnosti rada organa i javnih službi , Opština nije osnovala isti.

Strateški cilj:3.POVEĆANJE TRANSPARENTNOSTI RADA LOKALNE UPRAVE

Operativni cilj:

3.1.Uvećana transparentnost rada lokalne uprave i pojednostavljenje procedure

Transparentnost u radu organa lokalne samouprave je važan instrument za sprječavanje korupcije.U tom cilju neophodno je unaprijediti ukupan sistem informisanja građana i nevladinih organizacija o svim pitanjima i problemima od značaja za lokalnu samoupravu. Osnivanjem Informacionog centra koji bi pored ostalih poslova , vodio i ažurirao web sajt Opštine , objavljivao nacрте akata koje donosi Skupština i predsjednik Opštine, planove i programe učešća lokalnog stanovništva u donošenju odluka i drugih akata,u značajnoj mjeri bi se obezbijedili javnost i transparentnost rada organa Opštine i učešće lokalnog stanovništva u procesu odlučivanja.

Operativni cilj:

3.2.Povećati mogućnosti građana da utiču na kvalitet pružanja usluga

Evidentna je potreba da se u cilju jačanja povjerenja izmedju lokalne uprave i građana, izrade i realizuju programi edukacije građana o pravima koja imaju u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou , mogućnostima , mehanizmima i procedurama za njihovo korišćenje. Takodje, neophodno je unaprijediti dijalog izmedju odbornika i građana.

Efikasnost i efektivnost mehanizma interne i eksterne kontrole rada lokalne uprave

Statutom opštine Nikšić propisano je da imovinu Opštine čine nepokretne i pokretne stvari , novčana sredstva , hartije od vrijednosti i druga imovinska prava u skladu sa zakonom. U raspolaganju i upravljanju imovinom primjenjuju se odredbe Zakona o imovini , Zakona o građevinskom zemljištu , Uredbe o načinu i postupku sprovođenja javnog nadmetanja , odnosno prikupljanja ponuda u postupku prenosa prava na gradskom građevinskom zemljištu. Direkcija za imovinu vrši poslove iz oblasti imovinskih prava i ovlašćenja i pravne zaštite imovinskih prava i interesa Opštine.

Skupština opštine raspolaže i upravlja imovinom Opštine , a odluku o pribavljanju imovine u okviru za to planiranih sredstava u Budžetu Opštine,donosi predsjednik Opštine. Direkcija za imovinu najmanje jednom godišnje , podnosi Skupštini izvještaj o stanju imovine.

Službenik za javne nabavke svoje poslove vrši u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Opština ima Budžet . Sekretarijat za privredu i finansije donosi nacrt odluke o Budžetu, nacrt o završnom računu Budžeta i nacrt odluke o privremenom finansiranju.Zakonom o finansiranju lokalne samouprave(„Sl.list RCG“,br.42/03,44/03,5/08 i 51/08) uredjeni su izvori sredstava i način finansiranja lokalne samouprave.

Budžet donosi Skupština opštine.U procesu donošenja Budžeta sprovodi se javna rasprava.

Za izvršenje Budžeta odgovoran je predsjednik Opštine,a za namjensko korišćenje sredstava odgovoran je budžetski izvršilac.

U skladu sa Statutom , nadzor nad izvršenjem Budžeta Opštine i namjenskim korišćenjem sredstava koja se Budžetom raspoređuju za pojedine namjene, vrši Skupština preko polugodišnjih izvještaja o izvršenju Budžeta i investicione politike i preko završnog računa Budžeta Opštine.

Predsjednik Opštine vrši nadzor nad finansijskim , materijalnim i računovodstvenim poslovanjem korisnika Budžeta u pogledu namjene , obima i dinamike korišćenja sredstava , putem periodičnih izvještaja korisnika Budžeta.

Odlukom o lokalnoj upravi je propisano da , u skladu sa Zakonom o budžetu(„Sl.list RCG“,br.40/01,44/01,71/05 i 12/07), Sekretarijat za privredu i finansije dostavlja podatke Ministarstvu finansija u pogledu izvršenja Budžeta i godišnji konsolidovani izvještaj na nivou svih budžetskih korisnika , podatke o novčanim tokovima gotovine , izvještaj o nepokrivenim obavezama i suficitu, deficitu i izvještaj o pokriću gotovinskog deficita u skladu sa propisima , sastavlja i podnosi godišnji izvještaj i iskaz Budžeta , budžetskih korisnika i vanbudžetskih fondova.

Zakonom o budžetu regulisano je pitanje vršenja interne revizije budžeta opština , koju vrši Ministarstvo finansija. Zakonom o državnoj revizorskoj instituciji(„Sl.list RCG“,br.28/04,27/06,78/06 i 17/07) nije propisana obaveza da ta institucija vrši eksternu reviziju završnih računa budžeta opština , tako da ovu vrstu revizije vrše tržišni subjekti.

Odbor za finansije,privredu i razvoj,kao stalno radno tijelo Skupštine,razmatra prjedloge odluka,drugih akata i druga pitanja koja su na dnevnom redu Skupštine i o njima daje mišljenja i prjedloge.

Opština Nikšić obezbjedjuje u Budžetu sredstva za rad javnih službi na način što finansira jednogodišnje programe ovih službi ,kojima se utvrđuju vrste,obim i način pružanja javnih usluga za koje su obrazovane.Na takve programe Skupština daje saglasnost,a kontrolu realizacije poslova i trošenje sredstava vrše organi Opštine.Javne službe, uz programe, Skupštini na razmatranje dostavljaju i izvještaje o radu.Organi lokalne uprave vrše upravni nadzor nad radom javnih službi i to:nadzor nad zakonitošću akata javnih službi kojima rješavaju o pravima i obavezama gradjana,nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi i inspekcijski nadzor.

U cilju ostvarivanja demokratskog uticaja gradjana na unaprjedjenje lokalne samouprave,Skupština opštine je osnovala Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave.

Statutom opštine je propisano da Savjet ima pravo da državnim organima,organima lokalne samouprave i javnim službama podnosi prjedloge za utvrđivanje i razvoj lokalne samouprave,podizanje nivoa kvaliteta javnih usluga,zaštitu Ustavom i zakonima utvrđenih prava i dužnost Opštine i zaštitu sloboda i prava lokalnog stanovništva.

Strateški cilj:**4.JAČANJE INTERNE I EKSTERNE KONTROLE OPŠTINE**

Operativni cilj:

4.1.Sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama interne kontrole

U cilju planiranja i kontrole namjenskog trošenja sredstava iz Budžeta potrebno je unaprijediti, sistematizovati i ojačati efektivne i efikasne mehanizme interne kontrole, kao što je vršenje nadzora od strane radnih tijela Skupštine, posebno Odbora za finansije, privredu i razvoj, ali i Skupštine opštine.

Pored utvrdjenih pravnih okvira i prakse u vršenju upravnog nadzora organa lokalne uprave nad radom javnih službi, neophodno je, u cilju zakonitog i djelotvornijeg rješavanja prava i utvrdjenih obaveza građana i pravnih lica, unaprijediti mjere kojima će se obezbijediti efikasnije i kvalitetnije pružanje usluga od strane javnih službi, kao i vršenje upravnog nadzora od strane organa uprave.

Operativni cilj:

4.2. Sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama eksterne kontrole

Eksterna kontrola raspolaganja budžetskim sredstvima je od izuzetne važnosti za prevenciju korupcije. Jedna od aktivnosti jačanja eksterne kontrole je i informisanje javnosti, odnosno građana o realizaciji opštinskog Budžeta.

Takodje, sprovođenje revizije finansijskog poslovanja opština, najmanje jednom u tri godine, od strane Državne revizorske institucije, doprinjelo bi jačanju eksterne kontrole.

Postojeći institucionalni mehanizmi za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi

Strateški cilj: 5. STVARANJE USLOVA ZA REALIZACIJU AKCIONOG PLANA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE U LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Radna grupa za izradu Programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi je na osnovu uradjene situacione analize po problemskim područjima, a u skladu sa Modelom Akcionog plana, uradila Akcioni plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (2009-2012).

U Akcionom planu su definisani strateški ciljevi i operativni ciljevi, definisane su konkretne aktivnosti za svaki operativni cilj, za svaku aktivnost odredjeni su nosioci odgovornosti, rokovi realizacije, izvori sredstava, očekivani rezultati i indikatori.

Operativni cilj:

5.1. Stvaranje institucionalnih mehanizama za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi

Program i Akcioni plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi su značajni instrumenti u procesu sprječavanja i suzbijanja korupcije na lokalnom nivou. Njihov glavni cilj je stvaranje uslova za lokalnu samoupravu bez korupcije. Realizacijom aktivnosti koje su definisane u Akcionom planu obezbijediće se odredjeni strateški ciljevi.

Da bi implementacija Akcionog plana bila uspješna, neophodno je formirati Tim koji će pratiti i sprovođenje aktivnosti predviđene Akcionim planom.

Obzirom da je jedan od ciljeva izrade Programa i Akcionog plana u lokalnoj samoupravi, podrška realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, značajna uloga Tima za praćenje realizacije Programa i Akcionog plana, bila bi podnošenje periodičnog izvještaja Komisiji za praćenje realizacije Akcionih planova za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou, koju će formirati Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave.

OPŠTINA NIKŠIĆ

AKCIONI PLAN ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE U LOKALNOJ SAMOUPRAVI (2009-2012)

Strateški cilj 1: Unaprijedjenje pravnog okvira u lokalnoj samoupravi

Operativni cilj 1.1. Osnažiti zainteresovane subjekte da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema modela izmjena i dopuna odluka o učešću stanovništva u vršenju javnih poslova (u cilju uvođenja obaveze pripreme godišnjeg izvještaja o realizaciji lokalnih odluka i planskih dokumenata)	Zajednica opština u saradnji sa NVO	2009	Zajednica opština	Unaprijedjen okvir za učešće građana u vršenju javnih poslova na lokalnom nivou	Donešena odluka
Trening lokalnih NVO o efektivnoj participaciji u lokalnoj samoupravi	NVO u saradnji sa Zajednicom opština i Opština	Od novembra 2009 kontinuirano	Donatori	Unaprijedjen kapacitet NVO	Broj treninga, broj NVO koje su učestvovala, stepen zadovoljstva treningom (putem upitnika nakon svakog treninga)
Priprema i izvođenje programa izgradnje kapaciteta za NVO da jačaju stepen odgovornosti lokalnih uprava	NVO	Od novembra 2009 kontinuirano	Donatori	Povećan kapacitet NVO da sprovede javni monitoring aktivnosti lokalne uprave	Program izgradnje kapaciteta realizovan, broj NVO koje su učestvovala, broj započetih lokalnih inicijativa
Priprema priručnika za NVO o dobroj praksi u borbi protiv korupcije	NVO u saradnji sa Opštinom i međunarodnim ekspertima	2009	Donatori	Uradjen priručnik o dobroj praksi u borbi protiv korupcije	Broj štampanih i distribuiranih priručnika
Organizovanje nacionalnih i regionalnih seminara za medije o njihovoj ulozi u jačanju stepena odgovornosti lokalne samouprave	NVO, Opština, mediji, MUPi JU u saradnji sa Zajednicom opština	2009	MUPi JP u saradnji sa Zajednicom opština, donatori	Povećani kapaciteti i odgovornost medija da sprovedu javnu kontrolu aktivnosti lokalne uprave	Broj organizovanih seminara, broj učesnika-predstavnik medija, broj slučajeva korupcije o kojima su mediji izvještavali

Operativni cilj 1.2. Uvećati mogućnost građana da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Izraditi priručnik o internoj i eksternoj komunikaciji lokalne uprave	Opština	2009	Opština	Poboljšanje eksterne i interne komunikacije	Izradjen priručnik

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema, štampa i distribucija brošure o pravima građana, kao i mogućnostima u monitoringu kod organa lokalne uprave (posebno u poštovanju Zakona o slobodnom pristupu informacijama)	Opština	Januar 2009	MUPi JP u saradnji sa Zajednicom opština	Pripremljena, štampana i distribuirana brošura, veća informisanost građana	Broj zahtjeva za dostavljanjem informacija (povećan do 20%), veći broj inicijativa građana i NVO
Priprema i izrada modela priručnika o mehanizmima komunikacije sa građanima	Zajednica opština	Februar 2009	Zajednica opština, donatori	Uradjen priručnik za komunikaciju opština sa građanima	Model priručnika izradjen i dostavljen opštini Nikšić
Izrada priručnika o mehanizmima komunikacije sa građanima na osnovu modela	Opština	Decembar 2009	Opština	Unaprijedjena komunikacija građana i lokalne uprave	Usvojen priručnik za komunikaciju sa građanima
Razviti/proširiti lokalni web-sajt sa sekcijom o e-upravljanju (pozivi, dokumenti, forme itd)	Opština	Decembar 2009	Opština	Unaprijedjena odgovornost organa lokalne uprave za obavljanje servisa	Uvedno e-upravljanje
Priprema, štampa i distribucija brošure o opštinskim propisima	Opština	Mart 2009	Opština, donatori	Povećana informisanost građana o opštinskim procedurama	Broj štampanih i distribuiranih brošura

Strateški cilj 2: Unaprijediti stepen profesionalizma zaposlenih

Operativni cilj 2.1. Kreirati mehanizam za unaprijedjenje stepena nezavisnosti zaposlenih					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Uvesti sistem kvaliteta	Opština	2011	Opština	Poboljšanje poslovanja lokalne uprave	Dobijanje sertifikata
Poboljšati materijalni položaj zaposlenih (lična primanja, stambena pitanja i sl.)	Opština	Kontinuirano	Opština	Povećana motivacija zaposlenih	Broj zaposlenih kojima je poboljšan materijalni položaj
Obezbijediti odgovarajući radno-pravni status zaposlenih u skladu sa rezultatima rada na osnovu ocjena o realizaciji obaveza	Opština	Kontinuirano	Opština	Poboljšana profesionalnost rada zaposlenih	Broj zaposlenih koji imaju odgovarajući radni status na osnovu rezultata rada
Proglašenje najboljeg radnika Opštine	Opština	Godišnje	Opština	Povećana motivacija zaposlenih	Izabrani radnici
Uvodjenje mehanizma za monitoring zapošljavanja, napredovanja i dr.	Opština	Februar 2009	Opština	Kreiran novi sistem za praćenje zapošljavanja i napredovanja	
Obezbijediti doslednu primjenu propisa o zaradama zaposlenih	Predsjednik Opštine, starješine organa, Skupština opštine, MUPiJP	Maj 2009	Opština	Utvrđeni kriterijumi za adekvatnu evaluaciju rada službenika lokalne uprave	

Operativni cilj 2.2.Razviti profesionalne kapacitete zaposlenih					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Uvodjenje programa obuke za zaposlene prema potrebi lokalne samouprave	Opština, Zajednica opština, MUPiJU, Uprava za kadrove	Maj 2009	Opština, Zajednica opština, MUPiJU, donatori	Povećan stepen znanja i vještina službenika za obavljanje profesionalnih funkcija	Broj zaposlenih koji ima personalni plan razvoja u odnosu na ukupan broj zaposlenih
Razvoj programa obuke za zaposlene o javnoj etici i borbi protiv korupcije	Zajednica opština, MUPiJU, Uprava za kadrove	Maj 2009	MUPi JP u saradnji sa Zajednicom opština	Službenici informisani o etici i borbi protiv korupcije	Broj službenika koji je prošao obuke o javnoj etici i borbi protiv korupcije u odnosu na ukupan broj zaposlenih
Pripremiti i usvojiti novi sistem ocjenjivanja rada zaposlenih na osnovu sprovedenih obuka	Opština	Februar 2009	Opština	Uveden novi sistem ocjenjivanja rada	Broj ocjenjenih radnika
Pripremiti i realizovati program obuke za zaposlene o upravljanju ljudskim resursima	Zajednica opština MUPiJU, Uprava za kadrove	Februar 2009	Opština	Kompetentni zaposleni u odjeljenjima za upravljanje i razvoj ljudskih resursa	Broj polaznika, zadovoljstvo radom trenera, zadovoljstvo Opštine efektima obuke

Operativni cilj 2.3.Razviti kapacitete izabranih predstavnika					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Uvodjenje programa obuke za izabrane predstavnike prema potrebama lokalne samouprave	Zajednica opština, MUPiJU, Uprava za kadrove	Jun 2009	Opština, Zajednica opština, MUPiJU, donatori	Povećano znanje i vještine izabranih predstavnika za obavljanje funkcija	Broj realizovanih obuka, broj polaznika
Razvoj programa obuke za izabrane predstavnike o javnoj etici i borbi protiv korupcije	Zajednica opština, MUPiJU, Uprava za kadrove	Jun 2009	MUPi JP u saradnji sa Zajednicom opština	Izabrani predstavnici informisani o etici i borbi protiv korupcije	Broj izabranih predstavnika koji je prošao obuke o javnoj etici i borbi protiv korupcije u odnosu na ukupan broj

Operativni cilj 2.4.Povećati nivo etičkog ponašanja kod izabranih predstavnika i zaposlenih					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema i usvajanje etičkog kodeksa ponašanja za izabrane predstavnike i za zaposlene	Zajednica opština, MUPi JU u saradnji sa NVO	2009	Zajednica opština, MUPiJU, donatori	Poštovanje etičkih normi i unaprijedjen odnos izabranih predstavnika i zaposlenih prema građanima	Stepen zadovoljstva građana uvećan (uvedena tzv"Knjiga utisaka"), smanjen broj žalbi na rad zaposlenih

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema vodiča o dobrim praksama u borbi protiv korupcije	Zajednica opština i međunarodni eksperti	2009	Zajednica opština, donatori	Povećana informisanost o dobrim praksama u borbi protiv korupcije	Broj distribuiranih publikacija

Strateški cilj 3: Povećanje transparentnosti rada lokalne uprave

Operativni cilj: 3.1. Uvećana transparentnost rada lokalne uprave i pojednostavljenje procedura

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Osnovati Informativni centar	Opština	2010	Opština	Funkcionisanje Informativnog centra	Osnovan Informativni centar
Sprovedenje periodičnog istraživanja o transparentnosti obavljanja opštinskih usluga	Opština u saradnji sa NVO	Periodično svake dvije godine, prvo istraživanje 2009	Opština, NVO, donatori	Prepoznate opštinske usluge čiju je transparentnost potrebno unaprijediti	Broj sprovedenih istraživanja, javno objavljeni rezultati istraživanja, broj objavljenih rezultata
Izrada brošure o unapredjenju transparentnosti obavljanja opštinskih usluga na osnovu prethodno sprovedenog periodičnog istraživanja	Opština u saradnji sa NVO	Periodično svake dvije godine, u roku od 3 mjeseca od sprovedenog istraživanja	Opština, NVO, donatori	Zaposleni i građani upoznati sa novim načinima obavljanja usluga	Broj štampanih i distribuiranih brošura
Dizajniranje i realizacija programa izgradnje kapaciteta za opštine (npr. "Program javna etika"-Savjet Evrope)	Zajednica opština, MUPiJP	Februar 2009	Zajednica opština, MUPiJP, donatori	Unaprijedjena komunikacija građana i zaposlenih u lokalnim upravama	Broj zaposlenih koji je učestvovao na obukama, zadovoljstvo polaznika obukama, zadovoljstvo opština efektima obuka (putem upitnika nakon obuke)
Uvodjenje mehanizma za osiguranje transparentnosti u pružanju usluga kao što je predviđeno brošuram	Opština	Maj 2009	Opština	Uvedeni mehanizmi za obezbjedjenje transparentnosti	Godišnji izvještaj organa Opštine o transparentnosti rada
Objavljivanje svih propisa organa lokalne samouprave, kao i drugih akata za koje je to određeno zakonom i Statutom	Opština	Decembar 2009, kontinuirano	Opština	Povećana informisanost o aktima za koje je to određeno Statutom, kao i zaključenim ugovorima	Broj štampanih, objavljenih i distribuiranih dokumenata
Publikovanje lokalnog biltena o radu organa lokalne samouprave, organa uprave i javnih službi u pružanju usluga	Opština	Decembar 2009, periodično, najmanje šestomjesečno	Opština	Gradjanima bolje informisani o radu i pružanju usluga	Broj distribuiranih biltena

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Analiza procedura za ostvarivanje prava i izvršenje obaveza građana kod organa Opštine	Opština, NVO	Mart 2009	Opština	Uradjena analiza o procedurama	Zadovoljstvo građana uvedenim pojednostavljenim procedurama
Definisanje i uvodjenje jasnih procedura vezano za transparentnost organa lokalne samouprave i lokalne uprave: -"prazna stolica" u Skupštini opštine; -prethodna analiza i utvrđivanje projekcija i smjernica u okviru priprema za process kreiranja Budžeta	Opština	2009	Opština	Uspostavljene jasne procedure transparentnog rada i mehanizmi učešća i kontrole NVO	Stepen učešća NVO (%povećanje u odnosu na prethodni period)

Operativni cilj:3.2.Povećanje mogućnosti za građane da utiču na kvalitet pružanja usluga

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Dizajniranje i realizacija programa podizanja svijesti o pružanju usluga građanima	Opština	Februar 2009	Opština	Poboljšanja informisanost građana o kvalitetu pruženih usluga	Dizajniran program, definisani načini informisanja građana
Obuka odbornika za unaprijedjenje dijaloga sa građanima	Opština u saradnji sa NVO	Maj 2009	Opština, donatori	Novе tehnike komunikacije sa građanima	Broj obuka

Strateški cilj:4:Jačanje interne i eksterne kontrole Opštine

Operativni cilj 4.1.Sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama interne kontrole

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Vršenje nadzora od strane nadležnih radnih tijela Skupštine opštine nad izvršenjem Budžeta i namjenskim trošenjem sredstava	Skupština opštine	Najmanje jednom godišnje	Opština	Unaprijedjen nadzor nad izvršenjem Budžeta	Izveštaj o nadzoru nad izvršenjem Budžeta i namjenskim korišćenjem sredstava
Utvrđiti efikasne mehanizme za kontrolu trošenja sredstava opredijeljenih za projekte NVO	Komisija za raspodjelu sredstava NVO	Godišnje		Unaprijedjen nadzor nad realizacijom projekata NVO i trošenjem opredijeljenih sredstava za iste	Izveštaj Komisije za raspodjelu sredstava NVO
Dostavljanje Skupštini,uz predlog Završnog računa Budžeta,izveštaja eksterne revizije o finansijskim izvještajima	Predsjednik Opštine	Najmanje jednom godišnje	Opština	Unaprijedjen nadzor nad kontrolom trošenja sredstava iz Budžeta	Izveštaj eksterne revizije uz predlog Završnog računa

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Revizija mehanizama za podnošenje žalbi i mogućnosti otkrivanja neefikasnosti(npr.odredjen službenik i broj telefona za prijavljivanje žalbi)	Opština	2009	Opština	Pojačana kontrola rada službenika od strane starješina i rukovodećih lica u organima lokalne uprave,i od građana	Revidirani mehanizmi za podnošenje žalbi građana
Vršenje upravnog nadzora organa lokalne uprave nad radom javnih službi čiji je osnivač Opština	Odgovorna lica organa uprave	Najmanje jednom godišnje	Opština	Povećana odgovornost i zakonitost rada javnih službi	Izveštaji dostavljeni predsjedniku Opštine i predsjedniku Skupštine
Funkcionisanje Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave u skladu sa zakonom i odlukama	Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave	Kontinuirano	Opština	Unaprijedjena zaštita prava i interesa lokalnog stanovništva	Godišnji izvještaj o radu Savjeta

Operativni cilj 4.2.Sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama eksterne kontrole					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema i distribucija polugodišnjih izvještaja o sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu informacijama	Opština, javne službe, odgovorna lica	Od januara 2009, kontinuirano	Opština	Obezbijedjeno više informacija o sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu informacijama	Broj izvještaja koji su objavljeni na web-sajtu Opštine
Sprovođenje eksterne revizije finansijskog poslovanja,najmanje jednom u tri godine	Državna revizorska institucija	Kontinuirano	Državna revizorska institucija	Unaprijedjena odgovornost Opštine za finansijsko poslovanje	Sprovedena revizija u Opštini
Priprema ,publikovanje i distribucija informacija o prihodima i rashodima Opštine	Opština	Svaki 6 mjeseci	Opština	Veća uključenost građana u process donošenja i realizacije lokalnog Budžeta	Broj održanih javnih rasprava,broj građana učesnika javnih rasprava,broj štampanih i podijeljenih vodiča kroz Budžet
Priprema,publikovanje i distribucija godišnjeg izvještaja o investicionom planu Opštine	Opština	Januar svake godine	Opština	Veća uključenost građana u process donošenja i realizacije lokalnih investicionih planova	Broj održanih javnih rasprava,broj građana učesnika javnih rasprava

Strateški cilj 5: Stvaranje uslova za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (2009-2012)

Operativni cilj 5.1. Stvaranje institucionalnih mehanizama za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi(2009-2012)					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Informisanje javnosti o usvajanju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (2009-2012)	Opština	Do kraja 2008	Opština	Veća informisanost građana o usvajanju i značaju Akcionog plana za borbu protiv korupcije	Objavljen Akcioni plan u medijima, web-sajtu Opštine, broj informisanih građana
Formiranje stručnog tima za realizaciju aktivnosti predviđenih Akcionim planom za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi	Opština	Decembar 2008	Opština	Realizovane aktivnosti predviđene Akcionim planom u za to predviđenim rokovima	
Formiranje Komisije za praćenje realizacije Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi	MUPiJP u saradnji sa Zajednicom opština	Kraj 2008	MUPiJU	Formirana Komisija	Broj i struktura predstavnika resornog ministarstva, Zajednice opština i lokalnih zajednica u Komisiji(ocjena participativnosti)
Podnošenje periodičnih izvještaja o realizaciji Akcionog plana za borbu protiv korupcije	Radna grupa za praćenje realizacije Akcionog plana	Polugodišnje, počevši od 2009	Opština	Uradjeni izvještaji o realizaciji Akcionog plana i dostavljeni Komisiji za praćenje realizacije AP	Podnešeni izvještaji, objavljeni na web-sajtu Opštine, MUPiJU i Agencije za antikorupcijsku inicijativu
Priprema godišnjeg izvještaja o realizaciji Akcionog plana za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou i podnošenje istog Nacionalnoj komisiji	Komisija za praćenje realizacije Akcionog plana borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi	Godišnje, počevši od decembra 2009	MUPiJU	Uradjen godišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana	Izvještaj dostavljen Nacionalnoj komisiji za borbu protiv korupcije